

OBRAZLOŽITVE IN POJASNILA K SPREMEMBAM IN DOPOLNITVAM ODLOKA O USTANOVITVI JAVNEGA ZAVODA KNJIŽNICA CIRILA KOSMAČA TOLMIN

Veljavni Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je bil sprejet aprila 1999 (Uradno glasilo št. 2/99, 15. 4. 1999). Od takrat je bilo sprejetih ali dopolnjenih kar nekaj zakonov in predpisov, ki vplivajo na delovanje javnega zavoda, med njimi zlasti: Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002, št. 53/2007, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 111/2013), Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 92/2015), Zakon o zavodih (Uradni list RS - stari, št. 12/1991, Uradni list RS št. 13/1993, št. 66/1993 in št. 8/1996) Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/2006, 90/2007, 76/2008, 56/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011, 30/2012, 24/2012, 94/2012, 81/2013, 50/2014, 23/2015 in 82/2015), Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Uradni list RS, št. 109/2007, 68/2009), Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/2003) in Standardna klasifikacija dejavnosti (2008).

Na neskladnost Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin z zgoraj omenjeno zakonodajo je opozorila tudi notranja revizija, ki jo je v letu 2010 v Občini Tolmin opravilo Združenje občin Slovenije.

V predlogu sprememb Odloka o ustanovitvi so prednostno vključene spremembe in dopolnitve, ki so nujno potrebne zaradi uskladitve Odloka s trenutno veljavno zakonodajo.

Odlok so v prvem branju že obravnavale vse tri občine ustanoviteljice, in sicer Občina Tolmin 23. 04. 2013, Občina Kobarid 15. 04. 2013 in Občina Bovec 05. 02. 2015. Občini Tolmin in Bovec na prvo branje Odloka nista imeli pripomb.

Ker se je leta 2014 zamenjala sestava občinskega sveta, je Občina Kobarid ponovila prvo branje Odloka in ga 22. 10. 2015 sprejela v prvem branju s sledečimi vsebinskimi predlogi:

- Če Svet knjižnice ne imenuje direktorja ali vršilca dolžnosti, ga imenujejo župani vseh treh občin ustanoviteljic. Po veljavnem odloku ga imenuje župan Občine Tolmin.
- Doda se, da mora zavod s premoženjem upravljati gospodarno.
- Zavod mora za izplačilo delovne uspešnosti iz presežka prihodkov nad odhodki pridobiti predhodno soglasje vseh treh ustanoviteljic. Po veljavnem odloku je potrebno soglasje Občine Tolmin.

Zaradi spremenjene sestave občinskega sveta po lokalnih volitvah je potrebno Odlok ponovno obravnavati v 1. branju tudi na občinskem svetu Občine Tolmin.

Sprememba glave dokumenta

Dodane so objavljene spremembe zakonov v Uradnih listih ter novi zakoni ter pravilniki, ki so bili sprejeti po letu 1999.

Sprememba 1. člena

Spremeni se samo naslov Občine Tolmin.

Predlagamo, da se v skladu z Zakonom o zavodih (1., 3. in 22. člen) in s 26. členom ZUJIK-a doda pojasnilo, da so nas ustanoviteljice ustanovile za opravljanje knjižnične dejavnosti, katere cilj ni pridobivanje dobička.

Zakon o zavodih

1. člen

Zavodi so organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička.

3. člen

*Za opravljanje javnih služb se ustanovijo javni zavodi.
Javne zavode ustanovijo republika, občine, mesto in druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe.*

22. člen

Kot javne službe se opravljajo z zakonom oziroma odlokom občine ali mesta na podlagi zakona določene dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje zagotavlja v javnem interesu republika, občina ali mesto.

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljevanju ZUJIK)

26. člen

(oblike zagotavljanja javnih kulturnih dobrin)

Kadar je v javnem interesu potrebno zagotavljati javne kulturne dobrine trajno in nemoteno, jih zagotavlja država oziroma lokalna skupnost neposredno ali tako, da ustanovi javni zavod na področju kulture.

Določilo, da smo neprofitni zavod, je potrebno zaradi 9. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, po katerem zavezancem, ki so bili ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti, ni potrebno plačevati davka od dohodka.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju ZDDPO-2)

9. člen

(oprostitvev davka za zavezanca, ki je ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti)

(1) Zavezanec kot zavod, društvo, ustanova, verska skupnost, politična stranka, zbornica, reprezentativni sindikat, ne plača davka po tem zakonu, če:

1. je v skladu s posebnim zakonom ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti, in

2. dejansko posluje skladno z namenom ustanovitve in delovanja.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, plača zavezanec iz prvega odstavka tega člena davek po tem zakonu od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

27. člen

(izvzem prihodkov od nepridobitne dejavnosti)

Pri določanju davčne osnove zavezanca iz 9. člena tega zakona se prihodki iz opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna, ter dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvzemajo iz davčne osnove.

Sprememba 6. člena

S 19. 12. 2015 je stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu, ki je dejavnost splošnih knjižnic definiral kot »knjižnično dejavnost, ki se financira iz javnih sredstev, in se izvaja kot javna služba«. Zaradi uskladitve z zakonom predlagamo popravek besedila.

Ker zavod poleg javne službe opravlja tudi manjši del tržne dejavnosti (npr. oddaja galerije v najem, prodaja knjige G. Mrak, tiskanje nalepk za druge, vodenje bibliografij za raziskovalce) predlagamo, da se črta navajanje, da opravljamo zgolj javno službo, ki je v javnem interesu, in da se uporabi besedilo: »Zavod opravlja naslednje dejavnosti«.

Že obstoječe in registrirane dejavnosti smo prilagodili in uskladili s poimenovanjem in šifrantom trenutno veljavne Standardne klasifikacije dejavnosti 2008 (vir <http://www.stat.si/klasje/tabela.aspx?cvn=5531>).

Sprememba 7. člena in 17. člena

Na podlagi 1. odst. 43. člena ZUJIK-a ima zavod z manj kot 20 zaposlenimi le direktorja in svet zavoda. Zato se strokovni svet črta.

ZUJIK

32. člen (organi javnega zavoda)

Organi javnega zavoda so:

- *direktor,*
- *svet,*
- *strokovni svet.*

43. člen (izjeme glede organov javnega zavoda)

Ne glede na 32. člen tega zakona ima zavod z manj kot dvajset zaposlenimi, direktorja in svet.

Sprememba 9. člena

Po 17. členu Zakona o knjižničarstvu je potrebno poleg soglasja ustanoviteljic za imenovanje direktorja pridobiti tudi mnenje strokovnih delavcev knjižnice.

V 3. odstavku veljavnega odloka je določba, da če v 60. dneh po prenehanju mandata direktorju direktor ni imenovan, niti ni imenovan vršilec dolžnosti direktorja, imenuje v naslednjih osmih dneh vršilca dolžnosti župan občine Tolmin. V zvezi s to določbo je Občinski svet Občine Kobarid sprejel sklep, da v tem primeru vršilca dolžnosti imenujejo župani vseh treh ustanoviteljic.

Pri ponovnem branju zgoraj navedenega besedila se je pojavilo dodatno vprašanje: kako v vmesnem času zagotoviti vodenje knjižnice, če bi se zgodilo, da v 60. dneh ne bi bil imenovan niti direktor niti vršilec dolžnosti direktorja knjižnice.

Z upoštevanjem omenjenih dejstev predlagamo, da se novo besedilo glasi: »Če po prenehanju mandata direktor ni imenovan, niti ni imenovan vršilec dolžnosti direktorja, imenujejo v naslednjih osmih dneh vršilca dolžnosti župani vseh treh občin ustanoviteljic«.

S črtanjem besedila »v 60.ih dneh« se prepreči možnost, da bi bila knjižnica brez vodstva več kot 8 dni. Dodana pa je tudi določba, da pri imenovanju vršilca dolžnosti direktorja knjižnice enakopravno sodelujejo vse tri občine ustanoviteljice.

Zakon o knjižničarstvu (v nadaljevanju ZKnj-1)

17. člen

(imenovanje in razrešitev direktorja oziroma direktorice splošne knjižnice)

Direktorja oziroma direktorico splošne knjižnice (v nadaljnjem besedilu: direktor) imenuje svet splošne knjižnice (v nadaljnjem besedilu: svet) na podlagi javnega razpisa. Mandat direktorja traja pet let. Za direktorja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, ki so določeni z aktom o ustanovitvi.

Svet si mora pred imenovanjem ali razrešitvijo direktorja pridobiti soglasje občin ustanoviteljic, ki imajo v lasti več kot polovico soustanoviteljskega deleža in mnenje občin, ki so na splošno knjižnico s pogodbo prenesle opravljanje te dejavnosti, ter mnenje strokovnih delavcev knjižnice.

Sprememba 10. člena

Pogoje glede izobrazbe in drugih znanj za imenovanje direktorja smo posodobili po zgledu drugih knjižnic.

Sprememba 13. člena

Pri imenovanju predstavnikov zaposlenih v Svet zavoda smo dodali besedilo »ter interni akti zavoda«, ker je knjižnica 2011 sprejela Pravilnik o volitvah in odpoklicu članov – predstavnikov delavcev v svetu zavoda KCK.

Sprememba 19. člena

V skladu s 73. členom ZUJIK-a mora biti v ustanovitvenem odloku navedeno tudi nepremično premoženje in oprema v upravljanju zavoda.

ZUJIK

73. člen (oddaja v upravljanje oziroma najem javnemu zavodu)

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture se določijo nepremičnine in oprema, ki se dajo kot del javne kulturne infrastrukture v upravljanje javnemu zavodu za izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen.

Sprememba 20. člena

Vsi naštetih viri financiranja so navedeni že v veljavnem odloku. V spremembi odloka so v skladu s Pravilnikom o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti le preglednejše razdeljeni na nepridobitno in pridobitno dejavnost (tržna dejavnost). Delitev dejavnosti glede na prihodke je potrebna tudi zaradi določanja podlag za obračun davka po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (9. člen).

ZDDPO-2

9. člen

(oprostititev davka za zavezanca, ki je ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti)

(1) Zavezanec kot zavod, društvo, ustanova, verska skupnost, politična stranka, zbornica, reprezentativni sindikat, ne plača davka po tem zakonu, če:

- 1. je v skladu s posebnim zakonom ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti, in*
- 2. dejansko posluje skladno z namenom ustanovitve in delovanja.*

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, plača zavezanec iz prvega odstavka tega člena davek po tem zakonu od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Predlagamo, da se v skladu s 53. členom Zakona o knjižničarstvu ter 4. in 7. členom Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic v 20. členu doda nov odstavek, v katerem se določi način pokrivanja stroškov dejavnosti v posamezni knjižnici in skupnih stroškov.

Predlagani kriteriji povzemajo že uveljavljeno prakso, pri čemer se skupni stroški delijo glede na število prebivalcev po zadnjem objavljenem letnem podatku Statističnega urada RS.

ZKnj-1

53. člen

(deleži občin pri sofinanciranju splošnih knjižnic)

Če več občin soustanovi splošno knjižnico ali posamezna občina sklene pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti na svojem območju s splošno knjižnico v drugi občini, se finančna obveznost za skupne stroške razdeli na te občine premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.

Skupni stroški iz prvega odstavka tega člena obsegajo predvsem materialne stroške in stroške dela, povezane z izborom, nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, z uporabo referenčne zbirke in bibliobusa ter z delovanjem skupnih služb.

Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic

4. člen

Deleži občin soustanoviteljic in/ali pogodbenih partneric pri financiranju dejavnosti knjižnice se določijo v ustanovitvenem aktu in/ali v pogodbah o izvajanju dejavnosti za daljše obdobje, tako da se deleži financiranja skupnih stroškov, ki so bili določeni na podlagi tega pravilnika, spremenijo v ustrezne odstotne deleže glede na celotni finančni načrt knjižnice.

7. člen

V okviru vseh stroškov osrednje knjižnice obsegajo skupni stroški tiste stroške, ki nastanejo pri izvajanju skupnih dejavnosti za celotno mrežo knjižnic.

Skupni stroški obsegajo:

- stroške za plače strokovnih delavcev za izvajanje dejavnosti,*
- izbor, nabavo in odpis gradiva,*
- obdelavo gradiva,*
- delovanje referenčne zbirke,*
- delovanje domoznanske zbirke,*
- stroške za plače vodstvenih, administrativnih in tehničnih delavcev za izvajanje dejavnosti:*
- vodenje knjižnice,*
- računovodsko delo,*

- *tajniško oziroma administrativno delo,*
- *oprema in distribucija gradiva,*
- *vzdrževanje računalniške in programske opreme (če se zagotavlja iz osrednje knjižnice za celotno mrežo),*
- *vzdrževanje prostorov in opreme (če se zagotavlja iz osrednje knjižnice za celotno mrežo),*
- *programske stroške osrednje knjižnice za izvajanje dejavnosti iz prve in druge alineje (strokovni priročniki in pripomočki za delo, folije, etikete, mape, škatle, vezava, zaščitne nitke, tisk izkaznic in publikacij, obrazci, poštnine, informativne publikacije knjižnice, avtorske pravice, amortizacija opreme, izobraževanje, bančne storitve ipd.),*
- *splošne neprogramske stroške osrednje knjižnice za del prostora osrednje knjižnice, kjer se izvajajo skupne dejavnosti (komunalne storitve, telekomunikacijske povezave, zavarovanja, čiščenje in vzdrževanje ipd.).*

Pri stroških vzdrževanja prostora osrednje knjižnice se štejejo kot skupni stroški samo stroški tistega dela prostora, kjer se izvajajo skupne dejavnosti.

Število delavcev, ki opravljajo skupne dejavnosti za mrežo knjižnice na lokaciji osrednje knjižnice, in obseg prostora v m², kjer se izvajajo skupne dejavnosti, določi direktor knjižnice.

Občina Kobarid je pri ponovni prvi obravnavi sprejela sklep, da mora knjižnica za izplačilo delovne uspešnosti iz presežkov prihodkov nad odhodki pridobiti predhodno soglasje vseh treh ustanoviteljic in ne samo Občine Tolmin kot v veljavnem odloku.

Sprememba 21. člena

V veljavnem odloku so deleži sredstev za investicijsko vzdrževanje in investicije v osnovna sredstva skupnega pomena določeni na podlagi Pogodbe o delitveni bilanci premoženja prejšnje Občine Tolmin po stanju 31.12.1994. Glede na to, da se število prebivalcev spreminja, je smiselno za določanje razmerij med soustanoviteljicami upoštevati tekoče uradne statistične podatke o prebivalcih.

Spremembe Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin nimajo finančnih posledic za občinske proračune občin soustanoviteljic, državni proračun in plačila uporabnikov.

Sestavila:
Matjaž Kos (Občina Tolmin)
Jožica Štendler (Knjižnica Tolmin)

Datum: 21. 12. 2015